

BOSNA I HERCEGOVINA
REPUBLIKA SRPSKA
VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Broj: 85 0 I 053087 21 Spp 2
Banjaluka: 19.4.2021. godine

Vrhovni sud Republike Srpske, odlučujući o zahtjevu Osnovnog suda u Doboju za rješavanje spornog pravnog pitanja u izvršnom predmetu tog suda broj 85 0 I 053087 15 I, na osnovu člana 61 g.) Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 58/03, 85/03, 74/05, 63/07 i 49/09 i 61/13-u daljem tekstu: ZPP), člana 18. Pravilnika o unutrašnjem sudskom poslovanju („Službeni glasnik RS“, broj 9/14 do 6/19), te člana 4. stav 4. i člana 12. Pravilnika o radu sudskih odjeljenja, broj 118-0-SuI-000 458 od 6.2.2015. godine, na sjednici Građanskog odjeljenja održanoj 19.4.2021. godine, donio je

ODLUKU

Kada je na nekretnini, upisanoj u javnoj evidenciji stvarnih prava na nekretninama, izvršenik upisan kao nosilac prava raspolaganja, može se sprovesti izvršenje popisom, procjenom i prodajom te nekretnine radi namirenja potraživanja tražioca izvršenja.

Obrazloženje

Prema odredbi člana 61a.) ZPP, ukoliko pred prvostepenim sudom u većem broju predmeta postoji potreba da se zauzme stav prema spornom pravnom pitanju koje je od značaja za odlučivanje o predmetu postupka pred prvostepenim sudovima, prvostepeni sud će, po službenoj dužnosti ili na prijedlog stranke, zahtjevom pokrenuti postupak pred Vrhovnim sudom Republike Srpske. Saglasno odredbi člana 61b.) stav 1. istog zakona, označeni zahtjev prvostepenog suda treba da sadrži kratak prikaz utvrđenog stanja stvari u konkretnoj pravnoj stvari, navode stranaka o spornom pravnom pitanju i razloge zbog kojih se sud obraća sa zahtjevom za rješavanje spornog pravnog pitanja, a sud će uz zahtjev priložiti i sopstveno tumačenje spornog pravnog pitanja.

Osnovni sud u Doboju je, na prijedlog tražilaca izvršenja, dostavio Vrhovnom sudu Republike Srpske predmet broj 85 0 I 053087 15 I sa zahtjevom da se riješi sporno pravno pitanje koje glasi: „Da li je nekretnina na kojoj izvršenik ima upisano pravo raspolaganja, odnosno na kojoj nekretnini u zemljišnoj knjizi nije upisano niti jedno drugo lice kao nosilac drugog stvarnopravnog ovlašćenja, te na kojoj nekretnini nema upisa društvene odnosno državne svojine, podobna da bude predmet izvršenja, u smislu člana 70. Zakona o izvršnom postupku, u izvršnom postupku radi ostvarenja izvršnog novčanog potraživanja koje tražilac izvršenja ima prema izvršeniku - titularu predmetnog prava raspolaganja?“

Relevantno činjenično stanje predmeta je slijedeće: tražioci izvršenja Z.D. i drugi (njih još 10) su 15.9.2015. godine podnijeli Osnovnom sudu u Doboju prijedlog za izvršenje protiv izvršenika ZZ „B.“ iz D., zasnovan na pravosnažnim i izvršnim sudskim odlukama, a radi

naplate dosuđenih novčanih potraživanja; tražici izvršenja su u podnesenom prijedlogu za izvršenje predložili da se naplata njihovih potraživanja sprovede pljenidbom novčanih sredstava izvršenika sa transakcijskih računa koje ima kod „H.A.A.B.“ i „N.R.b.“; prijedlog tražilaca izvršenja je usvojen rješenjem suda broj: 85 0 I 053087 15 I od 30.9.2015. godine, ali to rješenje nije izvršeno i nije došlo do namirenja tražilaca izvršenja; tražioci izvršenja, koje zastupa advokat B.C., su 25.7.2019. godine podnijeli prijedlog za promjenu predmeta i sredstva izvršenja, tražeći da se izvršenje sprovede popisom, procjenom i prodajom nekretnina izvršenika upisanih u zk. ul. broj 114 k.o. M., 91 k.o. S.R. i 230 k.o. P., u kojim je izvršenik upisan kao nosilac prava raspolaganja sa dijelom 1/1; tražioci izvršenja, koje zastupa advokat R.J., su 25.7.2020. godine podnijeli sudu prijedlog za promjenu predmeta i sredstva izvršenja, tražeći da se izvršenje sprovede na istim naprijed navedenim nekretninama; izvršni sud nije odlučivao o podnesenom prijedlogu tražilaca izvršenja za promjenu predmeta i sredstva izvršenja.

U konkretnom predmetu ispunjeni su procesni uslovi propisani navedenim zakonskim odredbama, da bi Vrhovni sud Republike Srpske zauzeo stav o spornom pravnom pitanju.

Članom 2. stav 2. Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik RS“, broj 124/08, ispravka 3/09, 58/09, 95/11, 60/15 i 107/19 –u daljem tekstu: ZSP) je propisano: „Stvarna prava su: pravo svojine, pravo građenja, založno pravo, pravo stvarne i lične službenosti i pravo realnog tereta“.

Članom 3. stav 1. ZSP je propisano: „Svako fizičko ili pravno lice može biti nosilac prava svojine i drugih stvarnih prava“, a stavom 2.: „Samo je jedna vrsta prava svojine, bez obzira o kojem se nosiocu prava svojine radi“.

Članom 6. stav 1. ZSP je propisano: „Predmet prava svojine je individualno određena nepokretna (nepokretnost) ili pokretna (pokretnost) stvar, osim onih koje nisu za to podobne ili je zakonom drugačije određeno“.

Pravni osnovi sticanja prava svojine na nekretninama propisani su odredbama člana 52. ZSP, a članom 55. propisana je zaštita povjerenja u zemljišne knjige.

Članom 6. stav 2. Zakona o izvršnom postupku („Službeni glasnik RS“, broj 59/03, 85/03, 64/05, 118/07, 29/10, 57/12, 67/13, 98/14 i 66/18-u daljem tekstu: ZIP) je propisano: „Predmet izvršenja su stvari i prava na kojima se po zakonu može sprovesti izvršenje radi ostvarenja potraživanja“.

Članom 69. stav 1. ZIP je propisano: „Ukoliko nije drugačije određeno, predmet izvršenja može biti samo nekretnina kao cjelina određena propisima koji uređuju svojinu i druga stvarna prava“.

Članom 70. stav 1. ZIP je propisano: „ Uz prijedlog za izvršenje na nekretnini tražilac izvršenja je dužan podnijeti izvod iz zemljišne knjige kao dokaz o tome da je nekretnina upisana kao svojina izvršenika“.

Podnoseći prijedlog za izmjenu predmeta i sredstva izvršenja, tražeći da se radi naplate potraživanja izvršenje sprovede na nekretninama izvršenika upisanim u zk. ul. broj 114 k.o. M., 91 k.o. S.R. i 230 k.o. P., tražioci izvršenja su priložili izvode iz zemljišne knjige evidencije. Prema priloženim izvodima, izvršenik je u „B“ listu upisan kao nosilac prava raspolaganja sa 1/1 dijela.

Ustavni sud Bosne i Hercegovine je u odluci broj AP-2113/11 od 7.10.2014. godine i u odluci broj AP-1528/15 od 15.11.2015. godine iznio shvatanje da se u pogledu stvarnih prava pravo raspolaganja izjednačava sa pravom svojine, ako su ta prava upisana u zemljišne knjige ili u drugi javni registar nekretnina.

Ustavni sud Republike Srpske je u odluci broj U-27/14 od 24.2.2016. godine, odlučujući o ustavnosti člana 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o stvarnim pravima („Službeni glasnik RS“, broj 95/11) u dijelu koji se odnosi na izmjenu člana 324. stav 1. ZSP, naveo u obrazloženju: „Pravo raspolaganja je bio pravni instrument koji je zamijenio pravo upravljanja i korišćenja, a predstavljao je pravni osnov za obavljanje prometa društvenim sredstvima, odnosno pravo određenog društveno pravnog lica da u pravnom prometu društvenim sredstvima sklapa pravne poslove u okviru svoje poslovne sposobnosti. S obzirom na činjenicu da su objekti ovog prava bile stvari, odnosno sredstva u društvenoj svojini, pravo raspolaganja je imalo karakteristike stvarnog prava, te se može reći da je to bilo najšira neposredna pravna vlast na određenim stvarima i njeni titulari su imali pravo da stvar upotrebljavaju i da njome raspoložu... Obim ovlašćenja koje sadrži pravo raspolaganja upućuje na zaključak da se radi o institutu koji u pretežnom dijelu ima karakter prava svojine, odnosno predstavlja supstitut prava svojine na sredstvima u društvenoj svojini“.

Cijeneći navedene odluke Ustavnih sudova, a imajući u vidu da Okvirni zakon o zadrugama („Službeni glasnik BiH“, broj 18/03) i Zakon o poljoprivrednim zadrugama („Službeni glasnik RS“, broj 73/08, 106/09 i 78/11) nemaju posebnih odredbi kojima se ograničava ili zabranjuje izvršenje na nekretninama zadruge, primjenom odredbe člana 61. g) stav 1. u vezi sa članom 61. d) stav 1. ZPP, Građansko odjeljenje Vrhovnog suda Republike Srpske zauzelo je pravni stav naveden u izreci.

Predsjednik Građanskog odjeljenja
Gorjana Popadić

Za tačnost opravka ovjerava
Rukovodilac sudske pisarnice
Biljana Aćić